

НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЛОВЦИ НА ТРЮФЕЛИ

ДО

Народно Събрание

Председател на комисия по земеделието и храните

Председател на комисия по правни въпроси

Становище на НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЛОВЦИ НА ТРЮФЕЛИ относно законопроекти за Закон за трюфелите от МЗХГ /предложен за обществено обсъждане/ и Закон за трюфелите предложен от група депутати в 44-то Народно събрание

Предложението за създаване на закон, който да въведе правила при събиране и търговия с трюфели в Р България, датира от пролетта на 2019 г. То произхожда не от държавната администрация, а от самите ловци на трюфели и по-точно от средите на тези, за които тази дейност е професионална.

Със Заповед № РД 09-53/ 23.01. 2020/ на Министъра на МЗХГ беше изградена работна група с участие на експерти от ИАГ,МЗХГ,МОСВ и неправителствени организации.

В заключителния етап в Работната група консенсусно се приеха структурата и по-голямата част от съдържанието на един бъдещ закон за добива и търговията с трюфели. Законопроекта на МЗХГ,изнесен за обществено обсъждане,е варианта произведен в работната група,но част от включените текстове не получиха единодушно одобрение, особено от страна на неправителствените организации.

Законопроекта внесен от група депутати ползва разработката на Работната група ,но видимо отчита направените от неправителствените организации забележки и предлага нова формулировка и трактовка на спорните текстове.

Резервите на НСБЛТ са към текстове в Законопроекта на МЗХГ,защото значението им е огромно за решаване на натрупани проблеми в практиката.

В **чл.4 ал.6** се въвежда норматив от 10 дка площ от горските територии за 1 бр. позволително за дейност в тях.Това не се явява толкова проблем за държавни горски територии,отколкото за собствеността на физически/юридически/ лица с малка площ.Това ограничение при тези собственици ще отвори врати за скрито отдаване под наем за добив на трюфели на един ползвател.Напр.,ако един собственик притежава 20 или 30 дка гори всеки заинтересован може да извади 2-3 позволителни за тази територия с което да блокира свободното търсене от други заинтересовани.Трябва да отбележим като положително че в проектите не се позволява концесиониране,отдаване

под наем на територии за търсене на трюфели. В случая обаче това ограничение, особено в неголеми територии се явява предпоставка за скрито окупиране на дейността в тях, което не кореспондира с целите на закона. От финансова гледна точка се ощетяват собствениците в чийто интерес е по-голяма посещаемост на собствеността. Това е пък особено валидно за ДГС, особено атрактивни сред търсачите на трюфели и изкуствено ограничава размера на приходите им.

Поради това, че такъв текст нарушава принципите на равнопоставеност, лоялна конкуренция и е в разрез с практиката на търсене на трюфели предлагаме текста ДА ОТПАДНЕ.

Друг подобен практически неиздържан текст, който вместо да решава проблеми поставя нови и стимулира поради това заобикалянето на правилата въвеждани с проекта, и това е **чл.4 ал.7**. Този текст въвежда ненужни тежести върху ловците на трюфели и бюрократични процедури. В същото време на собственика на частна гора се дават права, без това да е обвързано с ангажменти и отговорности. Поради това е необходимо да се въведе задължението собственика на частни гори да обозначи границите на собствеността си при желание да получава доходи от позволителни за лова на трюфели. Както и задължението да обяви това свое желание в съответното горско стопанство. А липсата на обозначения и писмено заявяване на намеренията в горско стопанство да се счита като разрешение за свободен достъп.

Необходимо е ПРЕОСМИСЛЯНЕ И ПРЕЦИЗИРАНЕ на текстовете в чл. 4 ал.7 в проекта на МЗХГ.

Най-фрапиращ и дискриминационен текст за ловците на трюфели остава този на **чл.4 ал.9** въпреки постигнатото разбиране на непригодността и неприложимостта му в Работната група. Интересен казус при който ползвател, с ограничени вещни права върху територията е в състояние да ограничи дейност, която не се припокрива с неговата на ползвател. От финансова гледна точка се получава парадокса- законово ДГС да не могат да получават доходи от ползватели на различни горски продукти от една територия или по друг начин казано ползвател на горски продукти може да попречи на ДГС да получи доход от друг ползвател на други продукти от същата територия! Проблема има и определени правни измерения. В Закона за горите е постановено, че територия се отдава под наем, концесия и пр. само ако не възпрепятства извършването на останалите дейности в нея! Такива ограничения не са налагат спрямо останалите недървесни продукти. Редът и случаите на налагане на забрани са точно определени в Закона за горите и Закона за лова.

НСБЛТ не може да приеме съществуването на този ограничителен и дискриминационен текст и предлагаме да ОТПАДНЕ.

В **чл.26 ал.1** се налага възбрана за продажба на трюфели, които не са постъпили по установения ред в пункт по чл.22 и не са вписани в дневника на пункта. С тази формулировка се налага пряко директен монопол където да се реализират добити количества без да се отчитат европейските практики, европейските регламенти в областта на храните, търговията и др. Съгласно Регламент 178/2002 гъбите /трюфелите/

са продукти от първично производство. В тази връзка в европейското и в българското законодателство в областта на безопасността на храните има правила как продуктите от първичното производство да достигат до крайните клиенти. Не е нужно да цитираме и други противоречия със европейско и българско законодателство. Този текст е част от поредицата рестриктивни и дискриминационни текстове спрямо ловците на трюфели. Пазарът на дребно на трюфели в България е пренебрежимо малък спрямо обема на изнесените от страната трюфели. Така заложеното ограничение в проекта на МЗХГ е нелогично и недопустимо.

Предлагаме въведеното ограничение в **чл.26 ал.1** да ОТПАДНЕ а правото да продаде трюфели като продукт от първично производство да става или чрез въвеждане на вид електронен превозен билет и по реда определен от БАБХ или да се намери формата ,която няма да ограничи реализацията на ограничени количества на трюфел-фестивали,регламентирани земеделски пазари,гурме-ресторанти и др.

С оглед на едно от заключенията по представените проекти,което споделяме по-долу **ПРЕДЛАГАМЕ** в **чл.27 ал.7** да се регламентира задължителното членство в браншово сдружение. Това не е нова практика в системата на горските дейности. Ще има огромен дисциплиниращ ефект върху придобилите професионална квалификация чрез вътрешни системи за контрол в сдруженията. Разбираме и наблюденията ни убеждават,че ИАГ в сегашния състав и обем на работа не е в състояние да контролира цялостно изпълнението на дейностите по този закон. Анализът на текстовете предложени в проекта ни навежда на извода,че стремежът е ИАГ да се товари с минимум контролни дейности. Тогава е необходимо част от отговорностите за спазване правилата при добива от ловците на трюфели да се делегират на браншовите сдружения. Това не е ограничителен текст защото не ограничава правото на сдружаване или правото на избор в кое дружество може да се включи ловеца на трюфели.

В Проекта на МЗХГ се дава право на общинските съвети сами да определят таксата за ползване на горски им територии за търсене на трюфели. Това е неприемливо за търсачите на трюфели .И буди недоумение защо се въвежда такава практика след като в Закон за горите цената за добив на недървесни горски видове се определя със заповед на Министъра.И това не е прецедент- справка в Закона за лечебните растения / чл.24 ал.2/ определя таксите определени от общинските съвети да не могат да превишат таксите определени в тарифата на Министерски съвет.Предлагаме да се **КОРИГИРА** Текста на чл.7 и да се включи ограничението за размера на таксите определяни от общински съвети по аналогия с чл.24 от Закон за лечебните растения.

В предложеният проект на МЗХГ и проекта на групата депутати се откриват няколко смущаващи неща :

1./ Очевиден е стремежа да се спестят,намалят контролните функции на ИАГ и поделения,като се прехвърлят към други органи или липса на ясно им дефиниране . Например никъде не се въвежда контрола на ИАГ върху пунктове за изкупуване,складове и транспортни средства .Трябва да е ясно, че БАБХ има компетенциите върху трюфела като безопасна храна,обектите като пригодност и

спазването на хигиенни правила като процедура. На база изготвени анализ и оценка на риска БАБХ определя кратността на проверки в подконтролните обекти. И това не е с честота повече от 2 пъти годишно при този тип обекти. Въпросът кой ще контролира сезонността при изкупуване, вида на изкупени и съхранени трюфели по този закон, редовността на доставчиците остава твърде неясен.

Буди недоумение факта, защо се вменява на БАБХ регистрацията на плантациите с трюфели, след като горските дървесни видове и посадъчен материал се контролират от ИАГ. Как и с какви специалисти БАБХ ще контролира съобразно европейските регламенти и българските наредби за горски посадъчен материал не става ясно?

2./ Проектите прокламират свободното търсене на трюфели, с изключение на по-горе изброени ограничения, но не определят изрично като нарушение необоснованото възпрепятстване на дейността лов на трюфели от други физически или юридически лица. Т.е. проектите въвеждат задължения, но не протектират свободното търсене по реда на закона. Не се въвеждат санкции към субекта възпрепятстващ дейността на регистриран ловец на трюфели при упражняване на правото си.

3./ Липсва възможността позволителни да се издават от Държавните горски предприятия, което ще гарантира безпристрастност и обективност, особено нужно за малките и селските райони на страната. Да не говорим за единно позволително за територията на цялата страна. Въпрос на добра воля и управленски умения е ИАГ да приеме вътрешни правила за разпределение на постъпили суми от такси по ДГС, както и такива форми на заявления, които да помагат да се идентифицират ДГС за които се кандидатства. Нужно е регламентиране на такава възможност за преодоляване на някои местни личностни конфликти и служебни своеволия на горски служители.

4./ В глава Шеста „Култивиране на трюфели“ е необходимо да се диференцират определените норми според вида на култивираните трюфели/поне основните 3 вида/, като се акцентира на най-добрите европейски постижения. ПРЕДЛАГАМЕ да се промени индикативното количество определено по чл.20 ал 10 на 200 кг за черен летен трюфел,

Тази глава е един от крайъгълните камъни в устоите на законопроекта. Липсата на правила в това направление отваря широко поле за заобикаляне нормите на закона, неговото компроментиране и обезмисляне.

Накратко :

Добива на трюфели се осъществява по две направления- търсене на диворастящ трюфел и събирането му от терени с микоризирани изкуствено насаждения. Биологичния цикъл на развитие обаче в природата е един и същ като сезон, независимо от начина на заразяване на растенията. Искането на собственици на трюфелни „плантации“ за пълна свобода по отношение на сезонността не е биологично обосновано, освен това дава неоправдано привилегировано положение пред търсачите в природата. Липсата на регистрация на плантациите дава възможност на всеки да нарочи някакъв достъпен терен за плантация и по този начин да прекарва количества трюфели в нарушение на правилата по закона. Целта на посочване на стойностите на добив за различни видове трюфели трябва да се приема като индикатор за редовността спрямо закона на собствениците на плантация. В противен случай при нерегистрирана или регистрирана плантация ще се получи:

а/ Собственик на плантация за своя полза ще узаконява трюфели добити в нарушаване на изискването за сезонност ,на изискването за регистрация на ловца на трюфели, на изискването трюфелите да са добити по реда на закона и ще отчита тонове успешен „добив” от декар

б/Недобросъвестен търговец ,но собственик и на плантация ще узаконява придобитите гъби при гореизброените нарушения чрез своята собственост и също ще показва фантастични „добиви” от декар.

Всичко това по един или друг начин се отразява негативно материално и психически на останалите ловци в бранша, като компроментира и закона.

Хипотезите не само са възможни ,но те вече се случват и законодателят внимателно трябва да прецени регламентацията на тази дейност.

5./ В чл.16/2/т.3 е въведена забрана за добиване на трюфели в площи заети от пасища, мери и едногодишни селскостопански култури.Това показва непознаване на местообитаване и биология на различните видове трюфели.Именно на такива места особено в Южна България през ранната пролет се развиват два вида трюфели и това е районът на концентрация на професионални ловци на трюфели през пролетта.ПРЕДЛАГАМЕ да отпадне в горепосочения текст забраната за пасища и мери и да остане само за едногодишни селскостопански култури.

6./ Чл. 38 т.7 поражда повече проблем отколкото да решава.В повечето райони обект на добив на трюфели няма обхват на мобилен оператор и сме изправени пред хипотезата и най- редовния търсач да не може да изпълни това изискване и да бъде глобен.Въвеждането на това изискване според нас е излишно след като добитите количества се предават в пункт и данните постъпват в електронната система от там.А за директна продажба на ограничени количества трюфели като първични продукти предложихме да става чрез въвеждане на вариант на електронен превозен билет .НСБЛТ счита ,че е най-удачно текста на чл.38 т.7 да ОТПАДНЕ.

7./ Предлагаме да се преразгледат текстовете на чл.11 и чл.12.касаещи регистрация и такси за регистрация. Държавните структури извършващи контролни дейности и издаващи удостоверения,разрешения и т.н. водят електронни регистри на обекти под контрол,хора,транспорти и т.н. БЕЗПЛАТНО.Това е част от тяхната задължителна дейност.С какво ИАГ е по важна от РЗИ,РИОСВ,КАТ,БАБХ,НОИ и други.Още повече позвоилителните ще се издават от РДГ и като всяка регионална държавна структура трябва да води регистър на издадените позвоилителни/удостоверения ,разрешителни и др./

Ако ИАГ държи да води централен регистър в заповедта за това може да задължи РДГ към дадена дата да изпраща регулярна информация към централния регистър.

ПРЕДЛАГАМЕ да отпадне таксата за вписване в регистър по чл.12 ал.2 т.3 а срока на вписване да се съкрати на 7 дни,както и изискването за заявление за регистриране.

8./ В чл. 40 ПРЕДЛАГАМЕ да отпадне думата „търговия” ,което ще даде възможност на закупената гъба през редовния период да се продаде съобразно конюктурата и интересите на търговеца след нормативно определения за вида период.

8./ Заглавието на закона е редно да се прецизира, като предлагаме – „ЗАКОН ЗА ДОБИВА И ТЪРГОВИЯТА С ТРЮФЕЛИ”. Това в най-голяма степен отговаря на съдържанието му.

Цялата професионална общност на ловците на трюфели е в очакване на приемане на закон, който да регламентира тези дейности и внимателно наблюдават развитието на процедурите и отношението на държавните органи и други заинтересовани страни.. Дали се касае за 10 000 или 40 000 лица ще се разбере след прилагане на регистрационните режими ,които са предвидени.Но във всички случаи този закон ще има дисциплиниращ и не по-малко важно – социален ефект.А в държавните горски структури ще се получат по-вече приходи ,както и обаче ще се увеличи възискателността към техните контролни функции.

При преценка на предложените варианти за закон за трюфела НАЦИОНАЛЕН СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЛОВЦИ НА ТРЮФЕЛИ подкрепя законопроекта на група депутати от ПГ”Обединени патриоти” внесен в Народното събрание и счита ,че е носител на по-голям потенциал за решаване на натрупаните проблеми и регулиране на дейностите при добива и търговията с трюфели, стига да се вземат направените бележки.

Считаме ,че професионалната общност ще оцени подобаващо действията на държавната администрация и усилията на политическите лица за решаване и урегулиране на проблемите в този бранш.

Председател на УС на НСБЛТ :...../п/.....

/д-р И.Калоянов/

04.12.2020 г